तिस्र उपसदः एका सुत्येति] ।

सोमं क्रीत्वा द्वैधमुपनह्य पर्युह्यैकं ब्रह्मागारे निदधाति ॥३॥ स च दशपेयार्थः । सं° द्वै°ह्य पृथक्पृथक्सोमोपनहनयोर्बद्ध्वा पर्युह्यानसा परिवहनं कृत्वा ।

अग्नीषोमीयस्य पशुपुरोडाशमनु देवसूहवीꣳषि निर्वपति यज्ञप्रैषाणि ॥४॥ दे°वींषीति नामधेयम् । यज्ञ°णीति कुतः चोदकेन · यद्येवम् किमर्थमिदमुच्यते यज्ञ°णीति मुख्यत्वात्पशुपुरोडाशधर्माशङ्कानिवृत्त्यर्थम् [पशु°डाशस्य प्रेष्यप्रैषत्वात्]।

प्लाशुकानाꣳ सवित्रे सत्यप्रसवाय ॥५॥[1] प्लाशुकाः पुनःप्ररूढा व्रीहयः ।

आशूनामग्नये गृहपतये ॥६॥ आशवः पक्षत्रयपाकिनो व्रीहयः ।

उत्तरे चरवः ॥७॥ सं° इत उत्तरे षट्चरवो भवन्ति ।

श्यामाकः सोमाय वनस्पतये ॥८॥ [श्यामाकाः शूककण्टकरहिता अतिमृदवः कणाः]।

नीवारो बृहस्पतये वाचे ॥९॥ सं° नीवाराः स्वयंजाताः [आरण्या व्रीहयः] ।

हायनानामिन्द्राय ज्येष्ठाय ॥१०॥ हायना रक्तशालयः । सं° जहत्युदकमतिवृद्धेति हायनाः (पा° ३. १. १४८) · [संवत्सरपाचिनो व्रीहयो हायना इति याज्ञिकाः]।

रुद्राय पशुपतये ॥११॥ सं° गाविधुकश्चरुर्भवति (१. २८) ।

नाम्बो मित्राय सत्याय ॥१२॥ स्वयंजाता व्रीहयो नाम्बाः । सं° अकृष्टपच्याः ।

वरुणाय धर्मपतयऽइति ॥१३॥ अष्टौ । सं° यवमयश्चरुर्भवतीति शेषः (१. २७) ।

उत्तमेन चरित्वा सविता त्वेत्याह (१. ३१-४०) यजमानबाहुं दक्षिणं गृहीत्वा ॥१४॥

नामास्य गृह्णाति मन्त्रे यथास्थानम् ॥१५॥ यस्मिन्स्थाने अमुमिति सर्वनाम तत्र नामग्रहणम् तत्संस्कारात् । सं° मन्त्रे सविता त्वेत्यस्मिन्कण्डिकाद्वयात्मके ।

मातापित्रोश्च ॥१६॥ यथास्थानं नामग्रहणम् तत्संस्कारात् ।

यस्याश्च जाते राजा भवति देशस्यानवस्थितत्वात् ॥१७॥ काण्वानां पठ्यते एष वः कुरवो राजा पाञ्चाला राजेति च · तदुच्चारणार्थमेव मा भूत् · अत आह यस्या°भवति जातिग्रहणं जनपदोपलक्षणार्थम् यस्मिन्जनपदे राजा भवति तस्य च नाम गृह्णातीत्यर्थः । कुत एतत् दे°त्वात् न हि शास्त्रे देशव्यवस्था कुरुपञ्चालजातीयैरेव राजसूयः कर्तव्य इति सर्वस्य विहितत्वात् ·

---

१) पूर्वं छिन्नाः सन्तः पुनराशु प्ररोहन्तीति पुनराशुका इत्यर्थे प्लाशुका[:] छान्दसः K. marg.